

2007-01-23

LS 0612-2003

Landstingsstyrelsen, ärende 6

Yttrande över promemorian driftsformer för sjukhus

Socialdemokraterna och miljöpartiet föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Socialdepartementet enligt nedan.

Landstinget avstyrker i sin helhet förslagen i promemorian om ändring av hälso- och sjukvårdslagens tredje och femte paragrafer.

Enligt befintlig lagreglering är det inte tillåtet att ta emot patienter med privata sjukförsäkringar eller med annan privat finansiering inom den offentligt finansierade sjukvården. Lagen anger också att akutsjukhus inte får överlämnas i syfte att ge vinst åt ägare eller motsvarande intressent. Befintlig reglering i hälso- och sjukvårdslagen säkerställer således vård på lika villkor. De föreslagna förändringarna, däremot, riskerar leda till motsatsen.

För att garantera en långsiktigt god och likvärdig sjukvård menar vi att det krävs vissa regler som värnar allas rätt till sjukvård, liksom regler som garanterar tillräckliga förutsättningar att demokratiskt styra och påverka hälso- och sjukvårdens utveckling. Befintlig reglering i hälso- och sjukvårdslagens tredje och femte paragrafer är en rimlig reglering för detta syfte.

Privata och ideella inslag i vården kan vara ett bra komplement till offentligt drivna vårdcentraler och de flesta andra vårdinrättningar. Detta reser nuvarande lagreglering inga hinder för. Befintlig reglering i hälso- och sjukvårdslagen drar enbart en central och angelägen gräns vid minst ett akutsjukhus.

Ju större graden av komplexitet i innehållet på vårdtjänsterna är, desto större är behovet av planering och samordning. För exempelvis primärvård och viss rehabilitering gör det relativt enklare tjänsteinnehållet att marknadsstyrning och konkurrens ibland kan användas som lämpliga metoder. Men för den tunga akutsjukvården medför vårdinnehållets komplexitet att sjukvårdshuvudmännen normalt bör äga och driva sjukhusen i egen regi.

Om ett akutsjukhus ändå undantagsvis överförs i privat drift ska det inte drivas med syftet att generera vinst åt entreprenören/ägaren, eftersom detta på grund av vinstintresset riskerar leda till en prioritering utifrån privat efterfrågan istället för vårdbehoven hos den enskilde.

Börjar akutsjukvården drivas efter principen att generera vinst åt de privata vårdbolagens ägare riskerar en marknad uppstå där privat finansiering av vården ges ett bredare genomslag. Promemorian anger, beklagligt nog, en ambition att låta den marknaden expandera. Därmed riskerar principen om vård på lika villkor för alla att devalveras.

Det finns alltid en uppenbar risk för att den som betalar privat också ges förtur till behandling framför en patient som "bara" har offentlig finansiering – trots att dennes medicinska behov är lika stora eller kanske större än den som betalar med privata medel. I praktiken är det just erbjudandet om förtur eller kvalitativt bättre vård som gör att någon kan lockas att teckna en privat sjukvårdsförsäkring eller på annat sätt betala ur egen ficka.

Promemorian föreslår om att upphäva bestämmelsen som innebär att uppgiften att bedriva hälso- och sjukvård vid regionsjukhus eller regionklinik inte får överlämnas till någon annan är extra anmärkningsvärd. Ett offentligt ägande underlättar den samverkan som behövs inom den högspecialiserade vården. Detta är särskilt viktigt för små patientgrupper med behov av högspecialiserad vård och där krav även ställs på avancerad och kostnadskrävande utrustning. Nuvarande lagstiftning är en garant för att dessa behov kan tillgodoses.

Promemorian föreslår bör sammanfattningsvis inte ligga till grund för förändringar av hälso- och sjukvårdslagens nuvarande lydelse.

Det vore också anmärkningsvärt om regeringen skulle genomföra promemorian förändringar med tanke på de utfästelser den borgerliga högeralliansens statsministerkandidat gjorde i valrörelsen. Då lovades att akutsjukhus inte skulle överföras i privat drift, liksom att privatfinansiering av hälso- och sjukvården inte eftersträvades. De förslag som förs fram i promemorian går stick i stäv med detta valbudskap. Genomförs förslagen gör sig den borgerliga regeringen skyldig till ett omoraliskt falskspel genom att under valrörelsen vilseleda väljarna om alliansens verkliga avsikter.